

SPREADKOSTEN BIJ TRANSACTIES

Beste VEB,

Ik beleg veelal in aandelen en zie tegenwoordig op mijn portefeuillerapportages de post spreadkosten staan. Soms overstijgen deze zelfs de normale aankoopkosten. Kunt u mij daar meer over vertellen?

Mieke van de Akker

Beste mevrouw Van de Akker,

Graag leggen wij u het begrip 'spreadkosten' uit. Het gaat hier eigenlijk om de spread zelf. De spread is (ter beurze) het verschil tussen de door de markt afgegeven bied- en laatprijzen, oftewel het verschil tussen de prijs waarvoor bijvoorbeeld een aandeel op een bepaald moment kan worden gekocht (laatprijs van een partij) en verkocht (biedprijs). De spread is daarmee te zien als een soort 'verlies' dat de belegger bij aanschaf moet nemen. Deze krijgt immers op het moment van verkoop minder terug dan de prijs die precies op hetzelfde moment bij aankoop zou worden betaald. Hoe hoger het volume – dus hoe meer handel – hoe efficiënter de prijsvorming van een beursgenoteerd effect in het algemeen is. Dat resulteert in een kleinere spread.

Vooraf wanneer in een instrument een beperkte handel (liquiditeit) bestaat, kan de spread groot zijn. Het is belangrijk dat een belegger zich bewust is van deze impliciete kosten. Om die reden is, mede op initiatief van de nationale en Europese toezichthouders, de vermelding van die kosten onderdeel geworden van de specificatie van sommige instrumenten. Vroeger was dit inderdaad niet het geval. Een en ander heeft te maken met de steeds strenger wordende regels met betrekking tot transparantie en de bescherming van de (particuliere) belegger.

De spreadkosten zijn dus geen kosten die de bank of broker in rekening brengt, maar zitten in de koers verwerkt en zijn daarmee onderdeel van de rendementsberekeningen.

Dat deze spreadkosten soms nog hoger zijn dan de transactiekosten die door de bank of broker in rekening zijn gebracht, kan liggen aan de combinatie van twee factoren. Enerzijds een relatief grote spread in geval van weinig liquiditeit, anderzijds de (relatief) lage tarieven die gehanteerd worden door prijsvechters.

Beste VEB,

Al geruime tijd beleg ik in individuele aandelen en recentelijk zijn daar indexvolgende producten (etf's) en beursgenoteerde beleggingsfondsen bijgekomen. Bij die laatste categorie gaat het om zogeheten *open end*-fondsen. Het valt mij bij die beleggingsfondsen op dat een aankoop niet onmiddellijk wordt uitgevoerd. Veelal duurt het een dag, soms twee, voordat de nieuwe posities daadwerkelijk staan bijgeschreven op mijn beleggingsrekening. Kunt u mij dit uitleggen?

**Met vriendelijke groet,
Willemijn Verburg**

Beste mevrouw Verburg,

Veel beleggingsfondsen hebben vaste handelstijden. Waar u bij de meeste effecten gewend bent om gedurende de handelsdag orders in te kunnen leggen die snel daarna worden uitgevoerd, geldt voor andere effecten dat er geen doorlopende handel plaatsvindt.

Bij veel beursgenoteerde beleggingsfondsen vindt eenmaal per handelsdag handel plaats. Een bank of broker verzamelt alle opgegeven koop- en verkooporders in een bepaald beleggingsfonds en die orders gaan voor verdere afwikkeling door naar de uitgevende instelling. Voor ieder fonds is een zogenaamde cut-off tijd van toepassing. Alle orders die voor dat tijdstip zijn aangeboden bij de bank of broker worden verhandeld tegen de eerstvolgende intrinsieke waarde (op basis van de waarde van alle effecten in dat beleggingsfonds). Deze waarde wordt achteraf bepaald, meestal de volgende dag. De afwikkeling van de transactie vindt ook op dat moment plaats.

**BIJ VEEL
BEURSGENOTEERDE
BELEGGINGSFONDSEN
VINDT
EENMAAL PER DAG
HANDEL PLAATS**

U geeft aan dat u in zogeheten *open end*-fondsen handelt. Een *open end*-fonds geeft aandelen uit en neemt deze in tegen de intrinsieke waarde. Voor beleggers is dit een zeer prettige structuur, omdat zij kunnen kopen en verkopen tegen een redelijk zekere koers die aansluit bij de onderliggende beleggingen. Het fonds moet te allen tijde voldoende financiële middelen beschikbaar hebben om te voldoen aan de inkoopverplichting.

Aan de andere kant zijn er ook *closed end*-fondsen, waarbij het aantal aandelen vaststaat en de prijs tot stand komt op basis van vraag en aanbod van beleggers in het fonds.

Voor de door u genoemde *open end*-beleggingsfondsen is er dus vaak één handelsmoment per dag, met één beurskoers voor alle transacties. Er zijn ook fondsen waarbij dit proces langer kan duren. Daarnaast is het mogelijk dat uw bank of broker een marge inbouwt voor zichzelf, zodat alle handelingen op tijd kunnen worden verricht. In de praktijk kan dit inhouden dat de order van de klant bijvoorbeeld een uur eerder dan de officiële cut-off tijd (zoals vermeld door het fondshuis) ontvangen moet zijn. Het tijdstip van het opgeven van de order aan uw bank of broker is dus bepalend voor het wel of niet halen van de cut-off tijd om een uitvoering tegen de eerstvolgende intrinsieke waarde te kunnen verkrijgen. Uw bank kan u daarover informeren. De officiële cut-off tijd is in de regel op documentatie van het betreffende fonds zelf te vinden.

Het is goed om te weten dat wanneer het fondshuis een order heeft geaccepteerd, het niet meer mogelijk is die opdracht terug te draaien of aan te passen. Tot slot zijn bij deze handel alleen bestensorders mogelijk, omdat handel plaatsvindt tegen de intrinsieke waarde.